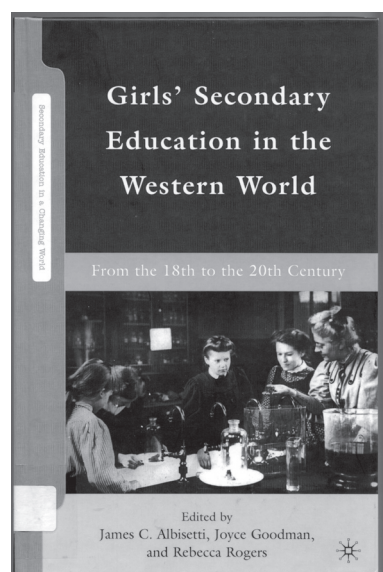

Vrouwen en onderwijs

>> Samenstelling: Carine Tavernier

In deze rubriek vind je didactisch, roldoorbrekend materiaal bestemd voor alle onderwijsniveaus en het vormingswerk. De boeken en de lespakketten zijn voorzien van een korte beschrijving

Alle vermelde publicaties kan je raadplegen in het documentatiecentrum RoSa

Boeken

Albisetti James C. (ed.)

Girls' secondary education in the western world: from the 18th to the 20th century

New York: Palgrave MacMillan, 2010.

– 223 p.

ISBN 978-0-230-61946-3

In deze bloemlezing krijgen we een historisch overzicht van 300 jaar secundair onderwijs voor meisjes in Europa. We krijgen informatie over de verschillende personen die geijverd hebben voor onderwijs voor meisjes en over de plaats en rol van vrouwen als leerkracht en bestuurders in het schoolsysteem. Het verschil in ontwikkeling in het educatieve systeem van Nederland en Scandinavië (onder de invloed van het protestantisme en een grotere aanvaarding van coëducatie) ten opzichte van de zuidelijke landen van Europa komt aan bod. Eliane Gubin, professor aan de ULB en co-voorzitster van het Archiefcentrum voor vrouwengeschiedenis in Brussel, neemt het luik over België voor haar rekening.

> meisjes/participatie/secundair onderwijs/Groot-Brittannië/Ierland/Frankrijk/Duitsland/Oostenrijk/Italië/ Spanje/Portugal/Nederland/België/ Noord-Europa/Bulgarije/Rusland/ Verenigde Staten/historisch

DII 3m/0022

Atkinson Elizabeth (comp.), DePalma Renée

Undoing homophobia in primary schools

Stoke on Trent: Trentham Books, 2010.

– 124p.

ISBN 978-1-85856-440-1

Het taboe rond homoseksualiteit is nog lang niet weg. In deze publicatie wordt verslag gedaan van een meer dan twee jaar durend project over het bespreekbaar maken van

dit thema. Vroeg begonnen is half gewonnen en dus was het basisonderwijs een terechte keuze voor dit project. Het werd een samenwerking tussen 26 onderwijzers-onderzoekers en negen onderzoekers van de verschillende universiteiten. De centrale vraag was: hoe creëer je een school waar het, ongeacht je seksuele geaardheid, fijn is om naar school te gaan. Verdere vragen waren ondermeer: hoe breng je dit thema aan bij kinderen, in welke lessen kaart je het thema aan enz. Het project omvatte zowel scholen op het platteland als in de stad, scholen met alleen maar autochtone kinderen of alleen maar allochtone kinderen en gemengde scholen. De getuigenissen van de leraren maken van dit boek een leuk lezend en leerrijk boek.

> holebi's/coming out/basisonderwijs/ beleid/Groot-Brittannië/leermiddel
DII 3g/0190

Brugilles Carole, Cromer Sylvie

Promoting gender equality through textbooks: a methodological guide
Paris: UNESCO, 2009. – 99 p.

Een schoolboek is niet alleen een drager van allerlei kennis, ook stereotiepe beeldvorming over sekserollen worden dikwijls mee 'overgedragen'. Deze publicatie onderzoekt deze stereotiepe beeldvorming in handboeken voor het onderwijs. Handboeken zijn belangrijke instrumenten in de overdracht van kennis. Een beeldvorming die gelijke kansen voor meisjes en jongens onderstreept, kan een factor zijn in het bewerkstelligen van deze emancipatie. Gebaseerd op wetenschappelijke onderzoek worden in deze methodologische gids een aantal mogelijkheden onderzocht om gelijke kansen te introduceren in handboeken.

> onderwijs/gelijke kansen/leermiddelen/onderzoek/Togo/Kameroen/ Ivoorkust/Tunesië/gids/methoden van onderzoek
DII 3f/0106-2

Buitelaar Marjo

Van huis uit Marokkaans: over verweven loyaliteiten van hoogopgeleide migrantendochters
Amsterdam: Bulaaq, 2009. – 348 p.
ISBN 978-90-5460-165-4

Het boek bevat de levensverhalen van 25 vrouwen van Marokkaanse afkomst die in Nederland bij de eersten waren om een diploma hoger onderwijs te behalen. Hoe vonden deze hoogopgeleide migrantendochters hun weg in de Nederlandse samenleving en hoe staan zij tegenover het culturele en religieuze erfgoed van hun ouders? Waar en bij wie voelen zij zich thuis en hoe verliep hun persoonlijke ontwikkeling de afgelopen jaren?

> allochtone meisjes/marokkaans/gender/religie/scholingsgraad/migratie/ identiteit/integratie/Nederland/ervaringen
FII d/0144

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency

Gender differences in educational outcomes: study on the measures taken and the current situation in Europe
Brussels: EACEA Eurydice, 2009. – 139 p.
ISBN 978-92-9201-080-5

In dit recent Europees onderzoek worden de verschillen tussen mannen en vrouwen in het onderwijs onderzocht. Het is al vaak gezegd maar nog altijd realiteit, meisjes vormen de meerderheid aan de universiteiten in de meeste Europese

landen maar verdienen minder en hebben een lagere tewerkstellingsgraad dan mannen. Ook zijn meisjes ondervertegenwoordigd in vakgebieden zoals wetenschap, technologie en wiskunde. Jongens presteren dan weer slecht in taal. Het beleid en de wetgeving betreffende gelijke kansen in het onderwijs worden toegelicht.

> onderwijs/man-vrouwverschillen/gender/gelijke kansen/secundair onderwijs/hoger onderwijs/studiekeuze/scholingsgraad/leraren/co-educatie/ gescheiden onderwijs/onderwijsprogramma's/overheidsbeleid/Europa
DII 3b/0045

Mc Dermid Jane

The schooling of working-class girls in Victorian Scotland: gender, education and identity
London: Routledge, 2005. – 202 p.
ISBN 0-415-37558-4

Het Schotse onderwijs ontsnapte niet aan de invloed van Victoriaanse opvattingen in de 19e eeuw. Ondanks het feit dat het grotendeels gemengd onderwijs was en men als onderdeel van de nationale identiteit vond dat zowel jongens als meisjes recht hadden op onderwijs, waren er in de feiten wel degelijk verschillen. Het ideaal van de vrouw als kern van het gezin en huishouden prevaleerde. Meisjes kregen dan wel onderwijs maar werden dan toch vooral voorbereid op hun taak in het gezin. Breien en naaien werden ook gezien als vakken die de kansen van meisjes op werk in de industrie konden vergroten. Het beroep van onderwijzeres was toegankelijk voor vrouwen en werd meestal door vrouwen uit de middenklasse uitgeoefend. Het waren vooral meisjes uit de arbeidersklasse die huishoudonderwijs volgden. De midden- en hogere klasse vonden dit een goed idee. Het kon alleen maar de levensomstandighe-

den van de arbeidersklasse verbeteren. Veel meisjes uit de arbeidersklasse werden dienstmeisjes bij diezelfde midden- en hogere klasse.

> gender/onderwijs/meisjes/arbeiders-
klasse/leraren/Groot-Brittannië/his-
torisch
DII 2m/0003

Moss Dorothy

Gender, space and time: women and higher education

Lanham: Rowman & Littlefield, 2006.
– 273 p.
ISBN 0-7391-1451-4

In deze studie krijgen we een beeld van hoe werkende vrouwen hun job combineren met hogere studies. Het gaat over de dikwijls moeilijke zoektocht om hun betaalde arbeid, de zorg voor kinderen en huishouden te verzoenen met hun studie. Zesentwintig vrouwen, laatstejaars in sociale wetenschappen aan een community college, werden voor dit onderzoek geselecteerd. Zij vormden een diverse groep met verschillen in leeftijd, sociale klasse, etniciteit, seksualiteit, gezondheid en gezinstype. Zeventien van hen werden na hun afstuderen gevraagd voor een opvolgingsinterview.

> gender/hoger onderwijs/studen-
ten/dagelijks leven/gezin/betaalde
arbeid/ervaringen/feministisch/
onderzoek
DII 3a/0266

Mostaccio Silvia (ed.)

Genre et identités aux Pays-Bas méridionaux: l'éducation religieuse des femmes après le concile de Trente: actes du colloque international. Université catholique de Louvain, 7 mars 2008
Louvain-La Neuve: Université de Louvain, 2010. – 235 p.
ISBN 9782-87209-952-8

Het religieus onderwijs voor vrouwen na het Concilie van Trente was het onderwerp van een internationaal colloquium georganiseerd door de universiteit van Leuven. De verschillende bijdragen werden in deze publicatie gebundeld. Het was een periode van Spaanse overheersing en godsdienstconflicten tussen katholieken en protestanten. Identiteitsvorming verliep onder meer via de religie in deze periode. Ook onze contreien, de zuidelijke Nederlanden kwamen aan bod. Het onderwijs was in handen van religieuzen en was inhoudelijk verschillend naargelang de religieuze orde.

> onderwijs/historisch/vroeg moderne
periode/religie/religieuze gemeen-
schappen/België/Spanje/Italië
FII m/0653

Oleksy Elzbieta H., Dorota Golanska (ed.)

Teaching visual culture in an interdisciplinary classroom: feminist (re)interpretations of the field

Utrecht: Athena, 2009. – 202 p.
ISBN 91-87792-49-4

We leven in een tijd waar het beeld alomtegenwoordig is. Het leren omgaan met deze beelden, ze interpreteren en duiden, wordt net zo belangrijk als het lezen en interpreteren van teksten. In onderwijsprogramma's van scholen en universiteiten wordt meer en meer aandacht besteed aan deze visuele cultuur. Maar men is er nog niet uit hoe deze beelden te 'lezen', hoe te reageren op de onderliggende ideologie die vervat zit in de beelden. Hoe benader je de esthetiek van de beelden ondanks het ideologische karakter ervan. In dit handboek krijgen studenten een aantal instrumenten in handen om kritisch naar deze visuele cultuur te kijken.

Vanuit een interdisciplinaire en feministische invalshoek kijken de essays in deze bundel naar beeldmateriaal zoals ondermeer films en foto's.

> onderwijs/cultuur/media/beeldvor-
ming/kunsten/pedagogie/methodolo-
gie/feministisch/theorieën
DIII3a/0055

SAMV

Prinsessen en players over rolpatronen en stereotypes: handige leidraad voor boeiende gesprekken
Brussel: SAMV,[s.a.]

Deze educatieve bundel en interactief DVD-spel biedt op een leuke en innovatieve manier een handleiding aan om het thema sekserollen in de klas aan te kaarten. Sommige jongeren zijn zich niet altijd bewust van rolpatronen en hun aanwezigheid in het dagdagelijkse leven. Jongeren attent maken op deze rolpatronen is de doelstelling van Prinsessen en players. Aandacht is er ook voor de diversiteit die je in de klassen, tussen de klassen en scholen onderling kan vinden. Bij het samenstellen van de werkvormen is zeker rekening gehouden dat zowel allochtone als autochtone leerlingen zich aangesproken voelen.

> sekserollen/secundair onderwijs/
België/leermiddel
DII 3f/0116-2

Tijdschriftartikels

Great expectations and post-feminist accountability. Young women living up to the "successful girls" discourse/Baker Joanne

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 1, january 2010, p. 1-15
- > meisjes/identiteit/toekomst/onderzoek/Australië

Becoming a 'proper man': young people's attitudes about interpersonal violence and perceptions of gender/Mc Carry Melanie

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 1, january 2010, 17-30
- > geweld/gender/jeugd/relaties/attituden/onderzoek

Gendering processes in the field of physical education/Berg Päivi, Lahelma Elina

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 1, january 2010, p. 31-46
- > gymnastiek/onderwijs/gender/onderzoek/Finland

Slappers who gouge your eyes: vocal performance as exemplification of disturbing inertia in gender equality/Ashley Martin

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 1, january 2010, p. 47-62
- > zang/jongens/mannelijkheid/onderwijs/Groot-Brittannië/onderzoek

The successful education sector development in Tanzania- comment on gender balance and inclusive education/Okkolin Mari-Anne e.a.

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 1, january 2010, p. 63-71
- > onderwijs/gelijke kansen/Tanzanië

Towards a hybrid conceptualisation of Chinese women primary school teachers' changing femininities- a case study of Hong Kong/ Luk-Fong, Pattie Yuk Yee

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 1, january 2010, p. 73-86
- > leraren/basisonderwijs/gender/onderzoek/China

Gender, self-efficacy and achievement among South African technology teacher trainees/Mackay James, Parkinson Jean

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 1, january 2010, p. 87-103
- > technologie/leraren/gender/hoger onderwijs/Zuid-Afrika

'I was the special ed. Girl': urban working- class young women of colour/Ferri Beth A., Connor David J.

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 1, january 2010, p. 105-121
- > onderwijs/etniciteit/gehandicapten/Verenigde Staten

Using The Mary Tyler Moore Show as a feminist teaching tool/Jule Allyson

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 1, january 2010, p. 123-130
- > pedagogie/feministisch/televisie/populaire cultuur/Verenigde Staten

Hoofddoekenverbod voorlopig geschorst

- > Klasse, april 2010, p. 6
- > hoofddoeken/onderwijs/België

Opboksen tegen stereotypen'. Eerste vrouwelijke decaan aan KULeuven

- > De Standaard, 18 mei 2010
- > leidinggevende beroepen/universiteiten/België

Sexual-minority college women's experiences with discrimination: relations with identity and collective action/Friedman Carly, Leaper Campbell

- > Psychology of Women's Quarterly, vol. 34, nr. 2, june 2010, p. 152-164
- > seksisme/discriminatie/holebi's/studenten/Verenigde Staten

Sanctified sexism: religious beliefs and the gender harassment of academic women/Hall Elizabeth e.a.

- > Psychology of Women's Quarterly, vol. 34, nr. 2, june 2010, p. 181-185
- > seksuele intimidatie/universiteiten/religie/wetenschappelijke beroepen/Verenigde Staten

Feminist struggles to mobilise progressive space, within the 'boy-turn' in gender equity and schooling reform/ Keddie Amanda

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 4, july 2010, p. 353-368
- > feminisme/onderwijs/gelijke kansen/jongens/Australië

Humour as a resource and strategy for boys to gain status in the field of informal school/Huuki Tuija e.a.

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 4, july 2010, p. 369-383
- > humor/jongens/onderwijs/mannelijkheid/geweld/Finland

Attitudes of parents of young men towards the inclusion of sexual orientation and homophobia on the Irish post-primary curriculum/McCormack Orla, Gleeson Jim

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 4, july 2010, p. 385-400
- > homofobie/jongens/mannelijkheid/onderwijs/ouders/attituden/Ierland

Assertion, regulation and consent: gay students, straight flatmates and the (hetero)sexualisation of university accomodation space/Trulke-Johnson Richard

- > Gender and Education, vol. 22, nr. 4, july 2010, p. 401-417
- > holebi's/studenten/universiteiten/wonen/Groot-Brittannië